

Douglasii és Abies nordmaniana-nak mult évi hajtásai lefagytak, ezen lefagyás azonban csak csekély mérvű volt, mert habár e hajtásokról a tűk egyrésze lehullott, a rügyek le nem fagytak, hanem kihajtva — különösen az A. Douglasiánál — igen szép hajtásokat eresztettek.

Ha azonban ily hidegben, minővel a növényvilágnak mult télen kellett megküzdenie, a külföldi fanemek némely része le is fagyott volna: ez még korrántsem ijeszthet el bennünket a további kísérlet teréről, mert ily rendkívüli hidegben honos fáink is sokat szenvednek. Sok helyütt megfagyott mult télen a vadrózsa, öszi- és kajszin-barackfa, diófa, mandulafa, szilvafa stb. — Ungvárt, 1880. december 20-án.

Tomcsányi Gusztáv,
m. k. erdész.

Jelentés az 1880. évben lefolyt cserkéregüzletről.

A lefolyt év a cserkéreg üzletre nézve, úgy a termelő mint a kivitel tekintetéből nem volt kedvező. A termelők heteken át a rosz időjárással küzdöttek, minek következtében a terménynek nagy része minőségében szenvedett és a huzamos esőzések által szükségessé vált óvintézkedések a termelési költségeket tetemesen emelék.

A németek által a cserkéregre rótt beviteli vám nagyban nehezíti az üzletet, de annak ki nem elegendő lefolyása, ezen kívül más fontosabb okban is találja magyarázatát; t. i. az utolsó években a börgyári ipar Németországban hanyatlott és természetes következése, hogy kevesebb cserző anyagokra volt ott szükség, mint az előbbi években.

Daczára a szükséglet és ebből kifolyó kereslet csökkenésének, nálunk ez évben több cserkéreg termeltetett a lefolyt

idényben, mint az ezelőtti évben. Ez, és hogy nagyjából alárendelt minőségű cserkéreg hozott a piacra, indokok arra nézve, miért rosszabbultak ez idén az árak és maradtak meg lehetőségek a termelők kezeiben eladatlanul.

Az idei cserkéreg mennyiségét körülbelül 600.000 — 650.000 vámmázsára lehet becsülni. Ebből mintegy 500.000 vámmázsa exportáltatott és körülbelül még 150.000 vámmázsa többnyire még a termelők raktáraiban az eladást várja.

Minőségre nézve az erdei csertermény igen különböző volt. A kéreghántás megkezdésétől (ápril közepén) májushó végéig lehámzott cserkéreg többnyire kisebb-nagyobb mértékben sérülést szenvedett; részint a gyakori esőzések, részint értelmetlen, vagy hanyag kezelés által. Junius havában hánzott cserkéreg majdnem kivétel nélkül tökéletes jó állapotban került föld alá.

A cserkéreg minőségére az időjárásen kívül tudvalevőleg az értelmes kezelés legnagyobb befolyással bír, és bár igen nagy haladást észlelhetünk e tekintetben némely termelőinknél, másoknál még mindig sok kívánni való marad. Örömmel lehet constataálni, hogy belföldi termelőink jobban kezelik a cserkéregget, mint a külföldről minden tavasszal bejövő idegenek. E tény abban találhatja magyarázatát, hogy a belföldi termelők az itteni viszonyokat jobban ismerik, mint a külföldiek, a munkások nyelvén beszélni tudnak, míg amazok nem; és végül inkább csinálhat állandó befektetéseket, mint a külföldi kereskedő, ki ma itt, máskor ott vesz egy erdőrészt, és kénytelen a szükséges felszereléseket nagy költséggel áthelyezni. Kénytelen tehát a külföldi termelő az investitiókat a lehetőségig megszorítani, és ez által gyakran történik, hogy az eső elleni intézkedései elég nem lévén, kárt szenved, míg ellenben a belföldi termelő inkább képes cserkéregtermését biztosítani.

Az árak, mint már említém, a múlt évi árakhoz mérve

csökkentek, és pedig I-ső osztályú kéregnél 50 fillérrel, II-od és III-ad osztályúnál egy márkával 100 kilogrammként. Az első osztályú cserkéreg majdnem mind vevőt talált, ha az jól kezeltetett; kivételt tesz az oly első osztályú kéreg, mely az idő viszontagsága, vagy rossz kezelés által szenvedett és ez által csak II-od, vagy éppen III-ad osztályú minőségűvé vált. A csekélyebb minőségű kéreg olcsó ára daczára sem kelt el, és a még a termelők raktáraiban heverő mennyiségek (körülbelül 150.000 vm.) kevés kivétellel oly minőségűek.

Majdnem határozottan számíthatni, hogy a még el nem adott kéreg tavaszig vevőt fog találni, mert a tél végén rendszeren szükséglet szokott beállni azon börgyárosoknál, kik egész évi szükségletöket még nem fedezték. A fennmaradott cserkéregnél haszonra nem lehet számítani, mert a mostani árak mellett az idény tartama alatt is alig volt haszon, midőn az erdőről közvetlen a vasutra lehetett szállítani a terményt, és ha a raktározási költségeket és körülbelül 8 havi kamatveszteséget, végre a raktározás által beálló áruapadást számítjuk, úgy okvetlenül veszteséggel járt az alárendelt minőségű cserkéreg termelése. Kívánatos, hogy ezen tanulságon termelőink okuljanak és csak annyi II-od és III-ad osztályú cserkéregget állítsanak elő, mint amennyi a fiatal erdő hántása mellett elkerülhetlen. De óvakodjanak elvénült rossz minőségű cserkéregget nagy mennyiségekben termelni, mert az alárendelt minőségű kéreg hasznat a termelőnek ritka esetben hozhat, és pedig következő okokból:

1-ször. Öreg fákról termelt rossz minőségű cserkéreg külföldön is elég van s ott oly olcsó, hogy normális körülmények között nem vagyunk képesek oly árért oda szállítani.

2-ször. Alárendelt minőségű cserkéregget nem használhatnak minden bõr, kiváltképen talpak készítéséhez, és így annak használhatósága korlátolt.

3-szor. Azon börgyárok, melyek ugyan ily minőségű cserkérgyet használhatnának, inkább keresik az első, jó minőségűt, mert ha többet is fizetnek utóbbiért, inkább találják számításukat, mivel a tetemes szállítási- s vám díjak a jó s rossz minőségű cserkérgyet egyaránt terhelik, s míg a jó minőségű árú elbirja a magas költséget, az olcsó de rossz árú nem.

A lebonyolítások simábban eszközöltettek ez idén, mint az ezelőtti években, s az átadók és átvevők közt gyakran előforduló vitás kérdések és perek kevesebbedtek a belföldi forgalomban.

Ugy az exporteurök, mint a külföldi consumensek a már több évi összeköttetések által ismerősebbek lévén, mindkét részről a szerződések megkötésében elővigyázók voltak, és lehetőségig óvatosan kerültek a gáncsos firmákat. De minden elővigyázat daczára minden exporteur ki van téve az átvevő szeszélyeinek, valamint visszaélések az utóbbiak részéről elég gyakran történnek, melyek ellen az exporteur nem igen van védve. Azonban el kell ismerni azt, hogy e tekintben is az idén némi javulás észlelhető.

A lefolyt évi cserkéregüzlet menetét legtisztább meggyőződéseim szerint ecseteltem és nézetem szerint hiszem, hogy sikerült ennek hű képét adni.

Mielőtt soraimat zárnam, nevezett üzlet jövőjéről még egy pár szót kockáztatok:

Kilátásaink a jövő évre mindeddig nem nagyon biztatók, de az üzlet mai állásának rosszabbulását határozottan nem lehet várni. Biztosan számíthatunk arra, hogy jövő évben a mai árak lejjebb nem fognak szállani s hogy ugyan annyi mennyiségű cserkérgyet, mint az idén, minden biztonnyal szállíthatunk külföldre, ha a jövő évi termelésünk nagyobb részt első osztályú s jól kezelt árúból fog állani.

Az elmúlt üzleti év ki nem elégitő lefolyása s a pillanatnyi pangás nem ok komoly aggodalomra, mert a cserkéregüzemek hazánkban szép jövője van.

A hazai cserkéregüzem fő tényezője tudvalevőleg kivitelünk Németországba, hol azonban az utolsó években a bőr-ipar az amerikai s angol verseny által roppant szenvedett, mely baj orvoslása céljából a németek magas védvámokat emeltek minden külföldi bőrgyártmány behozatala megnehezítésére, mely tény kétségen kívül az ottani gyártmányok szaporítását fogja következtetni, s a fokozott gyártmány arányban a cserkéreg szüksége is természetesen emelkedend. Miután a németek nem képesek még a mostani cserkéregszükségletet sem hazájukban megszerezni s kénytelenek most is az importra: a fokozott szükséglet esetében még inkább hazánkbóli bevitelre lesznek utalva.

Továbbá a hazai gyárak az ausztriaiak példáját követve, már is jobban érdeklődnek a cserkéreg iránt és remélhető, hogy idővel ezek is tekintélyes cserkéreg-fogyasztókká fognak válni.

Végül még egy körülmény biztatja cserüzemünk felvirágzását és fejlődését, t. i. az „Arlberg“ vasút kiépülése.

E vasút kiépülése által egy újabb nagy területet rognunk nyerni cserkéreg kivitelünkre, hová ma még nem concurrálhatunk sikerrel a francziák ellen, mert a mostani drága vasuti szállítási költséget a mi cserkérgünk nem bírja el.

Gyöngyösön, 1880. december havában.

Schmidl Rezső.
